

“EU 2020-strategie” – publieke consultatie

reactie vanwege Stichting Brainport

Met deze nota geeft de Stichting Brainport haar bijdrage aan het werkdocument van de Europese Commissie over de toekomstige EU 2020-strategie. In Stichting Brainport werken bedrijven, kennisinstellingen en overheden samen aan de uitbouw van Brainport Eindhoven als toptechnologische regio. De toekomstige EU strategie is voor Brainport Eindhoven van groot belang. In de regio bevinden zich onderzoeksinstellingen met wereldfaam en innovatieve bedrijven als ASML, DAF, NXP, Philips en TomTom die samen met hun regionale ketens van toeleveranciers en partners opereren op de wereldmarkt. De toekomstige EU 2020-strategie zal grote impact hebben op de concurrentiekracht van Brainport Eindhoven en daarmee van deze bedrijven. De concurrentiekracht van deze wereldspelers is van groot belang voor de Europese economie. Daarom is het zaak dat er duidelijke synergie is tussen de toekomstige EU-strategie, de Brainport 2020 agenda en andere regionale ontwikkelingsagenda's, zoals het ook van belang is dat de instrumenten die de EU daarvoor ter beschikking heeft, regio's in staat zullen stellen verder te excelleren. Dit in samenwerking met de sterkste EU-regio's, zonder het solidariteitsaspect te verwaarlozen.

Postadres
Postbus 2181
5600 CD Eindhoven

Bezoekadres
Emmasingel 11
Eindhoven

Malietoren kamer 8.03
Bezuidenhoutseweg 12
Den Haag

T 040 751 24 24
F 040 751 24 99
E info@brainport.nl

KvK 171.84.308

www.brainport.nl

Over Brainport

Brainport, Europese toptechnologieregio van formaat, is de spil van een netwerk dat zich uitstrekt over Zuidoost-Nederland en de landsgrenzen. Kern is de regio Eindhoven. Brainport vormt een belangrijke pijler van de Nederlandse economie, naast Rotterdam (seaport) en Amsterdam (airport). De speerpuntsectoren zijn High Tech Systems & Materials, Food, Automotive, Lifetec en Design.

Bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen en de overheid werken nauw samen in Brainport. Deze Triple Helix samenwerking draagt bij aan een gunstig ondernemersklimaat. Zowel voor grote internationale bedrijven als voor het midden- en kleinbedrijf.

Stichting Brainport ontwikkelt, als Triple Helix-organisatie, op basis van de 'Brainport Navigator 2013; Lissabon voorbij!' het strategisch programma ter versterking van de internationale concurrentiepositie van Brainport en daarmee van Nederland. Het betreft een brede visie die de domeinen People, Technology, Business en Basics beslaat. De ontwikkelingsmaatschappij Brainport Development voert dit programma uit. Aan de ene kant als aanjager en ontwikkelaar van marktgedreven projecten en programma's. Aan de andere kant als business incubator en facilitator: door het structureel ondersteunen van economische bedrijvigheid. Denk daarbij aan promotie, acquisitie, advisering, financiering en het bieden van bedrijfshuisvesting.

Inleiding

Tijdens de Europese Raad van maart 2000 legden de Europese Staats- en regeringsleiders de zogenaamde Lissabon-strategie vast, waarin gepleit werd dat de EU tegen 2010 de meest dynamische kenniseconomie ter wereld zou worden. Naast de louter economische doelstellingen kwamen ook sociale en milieudoelstellingen aan bod, ook in onderling verband.

Intussen zijn we in 2010 aanbeland. De globale einddoelstelling is niet bereikt. Bovendien is de economische en maatschappelijke omgeving sinds 2000 fors veranderd. Ter voorbereiding op de Europese Raad van maart 2010, waar de beslissing omtrent de opvolger van de Lissabon-strategie wordt genomen, heeft de Europese Commissie een werkdocument gepubliceerd dat de basis zal vormen voor de beslissing van de Staats- en regeringsleiders.

Met deze nota geeft de Stichting Brainport haar bijdrage aan het werkdocument van de Europese Commissie over de toekomstige EU 2020-strategie. In Stichting Brainport werken bedrijven, kennisinstellingen en overheden samen aan de uitbouw van Brainport Eindhoven als toptechnologische regio. De toekomstige EU 2020-strategie is voor Brainport Eindhoven van groot belang. In de regio bevinden zich onderzoeksinstituten met wereldfaam en innovatieve bedrijven als ASML, DAF, NXP, Philips en TomTom, die samen met hun regionale ketens van toeleveranciers en partners opereren op de wereldmarkt. De toekomstige EU 2020-strategie zal grote impact hebben op de concurrentiekracht van Brainport Eindhoven en daarmee van deze bedrijven. De concurrentiekracht van deze wereldspelers is van groot belang voor de Europese economie. Daarom is het zaak dat er duidelijke synergie is tussen de toekomstige EU 2020-strategie, de Brainport 2020 agenda en andere regionale ontwikkelingsagenda's, zoals het ook van belang is dat de instrumenten die de EU daarvoor ter beschikking heeft, regio's in staat zullen stellen verder te excelleren. Dit in samenwerking met de sterkste andere EU-regio's, zonder het solidariteitsaspect te verwaarlozen.

Postadres
Postbus 2181
5600 CD Eindhoven

Bezoekadres
Emmasingel 11
Eindhoven

Malietoren kamer 8.03
Bezuidenhoutseweg 12
Den Haag

T 040 751 24 24
F 040 751 24 99
E info@brainport.nl

KvK 171.84.308

www.brainport.nl

Reactie

Brainport Eindhoven verwelkomt het werkdocument EU 2020-strategie en het sterke geloof in de toekomst en de kracht van de Europese Unie dat het document uitstraalt en propageert. De huidige economische situatie mag echter niet uit het oog worden verloren. Het is daarom een contradictie dat de Europese Commissie enerzijds stelt dat de crisis 'achter de rug is' – wat niet het geval is -, en anderzijds dat diezelfde crisis als fundamenteel uitgangspunt wordt gehanteerd bij een strategisch document dat het jaar 2020 als tijdsperspectief heeft. In het komende decennium zal de economie van de EU zich situeren op verschillende stadia van de economische cyclus, hetgeen telkens een ander, aangepast beleid vergt. Het is dus van het grootste belang dat de EU een exit-strategie bepaalt, waarbij de huidige (ook financiële) impulsen om de crisis te bestrijden op een slimme manier heroverwogen worden: selectief, opdat de basisvoorwaarde voor al onze toekomstige groei, namelijk investeringen in onderwijs en onderzoek, niet in het gedrang komen; en met oog voor de langere termijn, opdat ook na de crisis financiële beleidsruimte beschikbaar blijft voor gerichte impulsen. Op dezelfde wijze zou de opname van een beknopte evaluatie van de Lissabon-strategie en haar geboekte resultaten het werkdocument evenzeer versterken, opdat gerichte lessen getrokken kunnen worden uit de successen en de mindere resultaten ervan.

1. De Europese Unie, ons natuurlijk werkingsgebied

Door lidmaatschap van verschillende netwerken en actieve deelname aan Europese projecten zijn de verschillende overheden in onze regio actieve spelers binnen de EU. Als een voornamelijk kennisintensieve industriële en hoogtechnologische regio kent Brainport Eindhoven een aantal private 'global players' en onderzoeksinstituten met wereldfaam. Het vrije verkeer van studenten, onderzoekers, kennis en technologie is voor Brainport Eindhoven dan ook van groot belang. De realisatie van deze zogenaamd 5e Europese vrijheid geniet dan ook onze volle steun.

Tegelijk mag de EU de verdere integrale verwezenlijking van de oorspronkelijke vier Europese vrijheden niet uit het oog verliezen. Met name het vrij verkeer van personen in hun hoedanigheid van werknemer is voor een grensregio als de onze van kapitaal belang. Onze samenwerking met diverse andere Europese regio's is breed en biedt een grote wederzijdse meerwaarde. De verdere uitbouw van structurele samenwerkingsverbanden wordt echter vandaag nog steeds belemmerd door obstakels inzake grensoverschrijdende arbeid, niet in het minst in het kader van de intense en intensieve samenwerking binnen de 'Eindhoven-Leuven-Aachen triangle' (ELAt).

2. Het belang en de kracht van regio's

Zoals het werkdocument van de Europese Commissie aangeeft, vraagt de realisatie van de EU 2020-strategie om coördinatie en complementair optreden binnen de EU, zowel met en tussen de verschillende maatschappelijke geledingen als tussen de diverse overheidsniveaus. Op die manier kan optimaal gebruik worden gemaakt van de specifieke kracht en sterkte van elk van deze actoren.

Naast landen zijn regio's daarbij van groot belang. Regio's vormen de dragers van de Europese kenniseconomie en iedere regio heeft zijn specifieke competenties, waardoor de regio bijdraagt aan welvaart en welzijn in Europa. Het recente Ecorys rapport 'State of the European cities' (2007) bevestigt dit duidelijk op individueel stedelijk niveau. Specifiek op het vlak van innovatie en onderzoek blijkt uit Eurostat cijfers dat de 20 meest R&D intensieve regio's van de EU (waaronder Brainport Eindhoven) goed zijn voor 40% van de R&D uitgaven in de EU, hoewel zij samen slechts 18% van de bevolking vertegenwoordigen.

Wil de toekomststrategie van de EU succesvol zijn, dan moeten deze innovatie regio's zich echter niet louter bij die EU 2020-strategie aansluiten; deze regio's moeten evenzeer permanent en actief op een formele manier betrokken zijn bij de formulering, de tussentijdse aanpassing en de uitvoering ervan.

De onderlinge afhankelijkheid speelt ook binnen regio's. De meerwaarde van samenwerking voor de innovatieve kracht van een regio wordt dagelijks bewezen binnen de Brainport Eindhoven regio, waar de triple helix samenwerking tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen dagelijkse praktijk is.

Een succesvolle samenwerking verloopt tussen partners die een echte meerwaarde voor elkaar betekenen, volgens functionele verbanden die niet gehinderd worden door administratieve, politieke of territoriale grenzen. De regionale samenwerking binnen de triple helix verloopt dan ook niet noodzakelijk binnen een 'regio', zoals bepaald volgens een vastomlijnd NUTS-niveau. Zowel het toekomstige cohesiebeleid als het innovatiebeleid, via hetwelk de operationalisering van een omvangrijk luik van de EU 2020-strategie zal verlopen, moet deze vormen van samenwerking dan ook mogelijk maken.

3. Een aangepast beleid en instrumentarium, klaar voor excellentie

Brainport Eindhoven ondersteunt de drie thema's die de EC als centrale leidraad hanteert bij de uitwerking van haar EU 2020-strategie. Zij merkt wel op dat het vestigen en versterken van een duurzame kenniseconomie die kansen biedt aan allen, ook beleidsmaatregelen en –uitvoeringen nodig heeft die zich slechts op één van de aspecten 'kennis/innovatie', 'groene markteconomie' en 'solidariteit' richt. Om een optimaal eindresultaat te krijgen is het soms nodig zich tijdelijk op één zaak te richten.

Naar een groene economie

Brainport Eindhoven ondersteunt de blijvende en verdere uitbouw van een duurzame en solidaire economie in de gehele EU. Gelet op de grote uitdagingen waarvoor de EU en de wereld vandaag staan, ondersteunen wij evenzeer de centrale focus die gelegd wordt op energie en het spaarzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen en grondstoffen. Brainport Eindhoven onderstreept graag, met de Europese Commissie, dat dit geen eenzijdige of beperkte invalshoek is. Haast alle sectoren worden hiermee geconfronteerd en kunnen er mee aan de slag. Meer nog, het vergroenen van de economie biedt ook aan traditionele industrietakken een kans op een nieuwe en bloeiende toekomst.

Postadres
Postbus 2181
5600 CD Eindhoven

Bezoekadres
Emmasingel 11
Eindhoven

Malietoren kamer 8.03
Bezuidenhoutseweg 12
Den Haag

T 040 751 24 24
F 040 751 24 99
E info@brainport.nl

KvK 171.84.308

www.brainport.nl

Gezondheidszorg en creatieve industrie als innovatie aanjagers

Brainport Eindhoven is tevreden dat daarnaast ook de gezondheidszorg duidelijk als een tweede belangrijke en essentiële groeisector wordt geïdentificeerd. De vergrijzing en de oplopende zorgkosten stellen Europa voor grote uitdagingen. Door de ontwikkeling en toepassing van nieuwe technologieën en de inzet van innovatieve producten en diensten kunnen Europese bedrijven en kennisinstellingen oplossingen bieden voor deze maatschappelijke uitdagingen.

De identificatie en erkenning van de creatieve sector als een belangrijke nieuwe bron van innovatie en economische groei verheugt ons. Brainport Eindhoven gelooft in 'het zichzelf heruitvinden door middel van design', wat niet enkel tot product vernieuwingen kan leiden, maar ook tot economisch waardevolle aanpassingen van bedrijfsprocessen en businessmodellen. Daarmee is de creatieve sector een belangrijke enabler voor de nieuwe productiviteitsslag die de Europese Unie zal moeten maken.

Beleid en middelen verbonden

De EU 2020-strategie stelt duidelijk de onderlinge afhankelijkheid van beleidslijnen en instrumenten voorop: geen beleid voorop stellen zonder middelen ter beschikking te stellen, en geen middelen ter beschikking stellen die geen link hebben met het vigerend beleid.

De stelling in het werkdocument dat 'beter resultaat geboekt moet worden door beter gebruik te maken van de bestaande beleidsinstrumenten' roept wel de vraag op of de Europese Commissie de bestaande instrumenten kritisch bekijkt op hun effectiviteit in het licht van de strategie. Een nieuwe strategie kan immers tot gevolg hebben dat oude instrumenten overbodig worden.

Het blijft van het allergrootste belang dat een gericht instrumentarium ter beschikking wordt gesteld dat de belangrijkste kennisregio's en hun stakeholders (inclusief individuele bedrijven en kennisinstellingen) de mogelijkheid geeft intensieve en duurzame banden met elkaar aan te gaan, als dragers van een wereldwijd competitieve EU. In dit verband is langjarige continuïteit van de verdere werkzaamheden van het EIT en de KIC's die zij mogelijk maakt, heel belangrijk. Ook het belang van een sterk 8^e Kaderprogramma voor onderzoek & ontwikkeling kan niet genoeg worden onderstreept.

Naast de continuïteit zijn ook wijzigingen en aanvullingen gewenst.

- **Open innovatie in practice:** de steeds grotere schaal waarop op een andere manier wordt samengewerkt tussen actoren op vlak van innovatie en onderzoek – 'open innovatie' is niet enkel een buzz word, maar ook een realiteit die in de Brainport Eindhoven regio dagelijks gebezigd wordt – onderstreept de noodzaak tot een in dat kader goed werkend systeem van intellectuele eigendomsrechten.
- **Triple Helix samenwerking:** een toepasselijk voorbeeld van onderlinge samenwerking en afhankelijkheid wordt gegeven door de 'kenniswerkersregeling' die recent door de Nederlandse regering werd opgezet. Hieraan nemen bedrijven en onderzoeksinstituten in de Brainport Eindhoven regio substantieel deel.

Door de tijdelijke kenniswerkers-detachering vanuit bedrijven naar kennisinstellingen behouden de individuele onderzoekers ondanks de crisis hun baan en de regio hun expertise; de nieuwe en intense vorm van samenwerking levert nieuwe competenties en kennis op binnen maatschappelijk relevante domeinen, die na de crisis volop gevaloriseerd kan worden, en legt ook de basis voor netwerken die een permanente toekomstige meerwaarde zullen hebben.

- **Van een lappendeken van financieringsprogramma's naar een geïntegreerd systeem:** Een wijziging waar Brainport Eindhoven vandaag alvast voor pleit is de nauwere aansluiting tussen van het Europese innovatiebeleid en het regionaal beleid, zowel op vlak van inhoud als op het vlak van bundeling van middelen. De bundeling van middelen waarvoor de Europese Commissie pleit moet volgens Brainport Eindhoven niet alleen gelden tussen de EU en de lidstaten, maar ook tussen de diverse EU programma's.

Voor Brainport Eindhoven geldt dat het cohesiebeleid met als doelstellingen de vermindering van de verschillen tussen de Europese regio's, het versterken van het regionale concurrentievermogen en het bevorderen van territoriale samenwerking, voorop staat. De op convergentie gerichte invalshoek mag echter niet leiden tot een 'gemiddelde ambitie': cohesiebeleid moet tevens toelaten om de sterke steden en regio's, en de actoren actief binnen hun grondgebied, verder te laten excelleren, ter ondersteuning van het concurrentievermogen van de EU op wereldschaal.

Conclusie

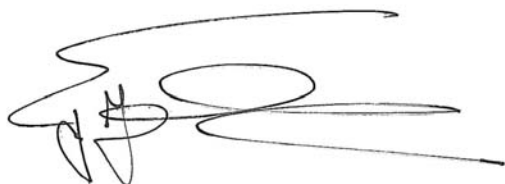
Brainport Eindhoven verwelkomt het werkdocument EU 2020-strategie en het sterke geloof in de toekomst en de kracht van de Europese partners dat zij uitstraalt en propageert. De strategie mag niet gezien worden als enkel een reactie op, en een middel tegen de crisis. De EU 2020-strategie is enkel zinvol indien ze een voldoende lange tijdslijn heeft en wanneer ze zich richt op een duidelijk omschreven set van ambitieuze doelstellingen. Het werkdocument is daarvoor een goede aanzet.

Specifiek vraagt Stichting Brainport aandacht voor de volgende punten:

1. Europa moet zich binnen de nieuwe EU 2020-strategie, geen nieuwe ambitie stellen, maar eerder de reeds bestaande ambitie afmaken: het voltooiën van de Europese Interne Markt en dan met name op het gebied van het vrije verkeer van mensen, kennis en technologie.
2. De EU 2020-strategie moet zowel in het stellen van de ambities, als in de uitvoering van de acties, de Europese regio's betrekken. Het falen van de Lissabon Strategie was, in belangrijke mate, het gevolg van een gebrek aan regionaal en lokaal draagvlak voor de strategie en de acties erbinnen. Als de strategie regio's in staat stelt te excelleren en samen te werken op basis van hun eigen sterktes zal dat de concurrentiekracht van Europa een grote impuls geven. In dit verband is het van belang dat het toekomstig cohesiebeleid

samenwerking mogelijk maakt tussen regio's die meerwaarde voor elkaar hebben.

3. Focus op een groene economie, gezondheidszorg en de creatieve sector bieden Europese bedrijven veel kansen om wereldwijd te concurreren met innovatieve producten en diensten en tegelijk oplossingen te bieden voor maatschappelijke uitdagingen waar de Europese Unie voor staat. Voor de ondersteuning hiervan zijn op Europees niveau de Kennis en Innovatie Gemeenschappen van het European Institute of Innovation and Technology (EIT) van groot belang. Daarnaast dient het instrumentarium in de visie van Stichting Brainport 'Open Innovatie' en 'Triple Helix samenwerking' te bevorderen. Tenslotte bepleit Stichting Brainport een sterke verbinding tussen het Europese innovatiebeleid en het regionale beleid.

drs. Elies P.J. Lemkes-Straver
Directeur Stichting Brainport

Contactgegevens :

- Stichting Brainport
Emmasingel 11
P.O. Box 2181
5600 CD Eindhoven
Nederland
Dhr. Edgar van Leest – afdelingshoofd Strategie
e.leest@brainportdevelopment.nl
- Brainport Eindhoven EU Office Brussels
Palmerstonlaan 3
1000 Brussel
België
Dhr. Wim De Kinderen – International Project Manager
w.dekinderen@brainportdevelopment.nl

Postadres
Postbus 2181
5600 CD Eindhoven

Bezoekadres
Emmasingel 11
Eindhoven

Malietoren kamer 8.03
Bezuidenhoutseweg 12
Den Haag

T 040 751 24 24
F 040 751 24 99
E info@brainport.nl

KvK 171.84.308

www.brainport.nl